

Sygn. akt II S 299/19

POSTANOWIENIE

Dnia 29 sierpnia 2019 r.

Sąd Okręgowy w Krakowie Wydział II Cywilny - Odwoławczy w składzie następującym:

Przewodniczący: Sędzia Renata Stępińska (sprawozdawca)

Sędziowie: Zbigniew Zgud

Krzysztof Wąsik

po rozpoznaniu w dniu 29 sierpnia 2019 r. w Krakowie

na posiedzeniu niejawnym

sprawy ze skargi (...) Spółki z o.o. z siedzibą w W.

na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki w postępowaniu przed Sądem Rejonowym dla Krakowa -Śródmieścia w Krakowie, sygn. V GNc 8397/18/S

przy uczestnictwie Skarbu Państwa – Prezesa Sądu Rejonowego dla Krakowa -Śródmieścia w Krakowie

postanawia: 1. stwierdzić, że w postępowaniu toczącym się przed Sądem Rejonowym dla Krakowa-Śródmieścia w Krakowie pod sygn. akt sygn. V GNc 8397/18/S nastąpiła przewlekłość postępowania;

2. przyznać skarżącej (...) Spółce z o.o. z siedzibą w W. od Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego dla Krakowa - Śródmieścia w Krakowie kwotę 2.000 zł (dwa tysiące złotych);

3. oddalić skargę w pozostałym zakresie;

4. nakazać zwrot skarżącej kwoty 200 zł (dwieście złotych), uiszczonej tytułem opłaty od skargi;

5. przyznać skarżącej od Skarbu Państwa - Sądu Rejonowego dla Krakowa -Śródmieścia w Krakowie w kwotę 240 zł (dwieście czterdzieści złotych), tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu skargowym.

SSO Zbigniew Zgud SSO Renata Stępińska SSO Krzysztof Wąsik

UZASADNIENIE

Dnia 13 czerwca 2019 r. (data stempla pocztowego) (...) spółka z o.o. wniosła skargę o stwierdzenie przewlekłości postępowania w sprawie o sygn. V GNc 8397/18/S, prowadzonej przez Sąd Rejonowy dla Krakowa-Śródmieścia w Krakowie. Domagała się stwierdzenia przewlekłości w tym postępowaniu w sprawie z jej powództwa przeciwko (...) Spółce z o.o. z siedzibą w K. o zapłatę, zasądzenia od Skarbu Państwa-Sądu Rejonowego dla Krakowa-Śródmieścia w Krakowie na jej rzecz 20.000 zł oraz kosztów postępowania według norm przepisanych, w tym kosztów zastępstwa procesowego oraz opłaty skarbowej w kwocie 17 zł.

Uzasadniając swoje stanowisko wskazała, że w dniu 30 października 2018 roku złożyła w tamtejszym Sądzie pozew o zapłatę kwoty 17.478 zł wraz z należnymi ustawowymi odsetkami za opóźnienie w transakcjach handlowych od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty. W dniu 15 listopada 2018 roku sprawa wpłynęła do sądu, zaś 11 grudnia 2018 roku Sąd wydał postanowienie o przekazaniu sprawy do Sądu Rejonowego dla Krakowa-Podgórze w Krakowie, Wydziału Cywilnego. Do dnia sporządzenia niniejszej skargi, przedmiotowa sprawa nie została przekazana zgodnie z postanowieniem, jak również nie została merytorycznie rozstrzygnięta. Według skarżącej, przez okres przeszło pół

roku Sąd nie podjął żadnych czynności, zmierzających do merytorycznego rozpoznania sprawy. Od czasu wydania postanowienia z dnia 11 grudnia 2018 roku jedynie nadano do pełnomocnika powoda w dniu 13 lutego 2019 roku odpis owego postanowienia. W ocenie skarżącej, 3-miesięczny termin między wydaniem postanowienia a jego wysłaniem jest terminem zbyt długim. Wysyłka odpisu ma bowiem charakter jedynie techniczny i nie wymaga takiego nakładu czasu, jak na gruncie niniejszej sprawy. Również samo przekazanie akt postępowania nie jest czynnością na tyle czasochłonną, aby nie dało się tego dokonać w okresie, jaki upłynął od uprawomocnienia się postanowienia o przekazaniu sprawy do dnia sporządzenia skargi. Ponadto, jak wynika z portalu Sądu Apelacyjnego w Krakowie, sprawa została zakreślona jako zakończona w dniu 9 kwietnia 2019 roku. W tym stanie rzeczy w ocenie skarżącej powstała bezzasadna zwłoka w rozpoznaniu sprawy która obejmuje okres przeszło 6 miesięcy. Wysokość zaś żądanej kwoty uzasadnia z kolei fakt, że powód pozbawiony jest możliwości dochodzenia od pozwanego kwoty 17.478 zł wraz z należnymi odsetkami, która to omyłkowo została wpłacona na konto pozwanego.

W następstwie wniesienia skargi, Prezes Sądu Rejonowego dla Krakowa- Śródmieścia w Krakowie zgłosił udział Skarbu Państwa w postępowaniu wywołanym skargą oraz wniósł o jej oddalenie.

Wskazał, że przyczyną długiego czasu wykonywania zarządzenia była sytuacja kadrowa w sekretariacie V Wydziału Gospodarczego. Referent w sprawie jest referendarzem. W wydziale jest zatrudnionych czterech referendarzy, których do niedawna obsługiwało jedynie dwóch pracowników sekretariatu, a od około miesiąca przybyła do obsługi jeszcze jedna osoba. Z powodu wielkości referatów każdego z referendarzy, pracownicy sekretariatu nie są w stanie wykonywać terminowo zarządzeń, spraw jest zbyt wiele. Kierownik sekretariatu w celu zwiększenia sprawności pracy kierował do pomocy sekretarzom referendarzy innych pracowników, jednak te czynności nie prowadzą do systemowej poprawy sytuacji w referatach referendarzy. Pracownik obsługujący referenta w przedmiotowej sprawie w okresie między 11 grudnia 2018 roku a 13 lutego 2019 roku oraz po upływie zakreślonego przez referendarza kalendarza przebywał dwa dni na urlopie wypoczynkowym. Ta nieobecność jednak nie ma znacznego przełożenia na czas wykonania zarządzeń.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Skarga zasługiwała na częściowe uwzględnienie.

W zakresie rozpoznania skargi w sprawie o sygn. akt V GNc 8397/18/S Sąd Okręgowy na podstawie analizy akt sprawy, ustalił następującą sekwencję czynności procesowych:

- w dniu 9 listopada 2018 roku wpłynął do Sądu Rejonowego dla Krakowa -Śródmieścia w Krakowie, Wydział V Gospodarczy pozew (...) spółki z o. o. o przeciwko (...) spółce. z o.o. o zapłatę (k. 2);
- dnia 11 grudnia 2018 r. Referendarz sądowy w tym Sądzie wydał postanowienie o stwierdzeniu braku swojej właściwości funkcjonalnej i przekazaniu sprawy Sądowi Rejonowemu dla Krakowa-Podgórze w Krakowie, Wydziałowi Cywilnemu (k. 23) oraz wydał zarządzenie o doręczeniu odpisu postanowienia pełnomocnikom stron (k. 24);
- dnia 14 lutego 2019 roku Sąd nadał przesyłkę zawierającą odpis tego orzeczenia, która została odebrana przez pełnomocnika strony powodowej dnia 20 lutego 2019 roku a przez stronę pozwaną w dniu 18 lutego 2019 r. (k. 25);
- dnia 9 kwietnia 2019 roku Referendarz Sądowy wydał zarządzenie, w którym stwierdził prawomocność postanowienia z 11 grudnia 2018 roku i polecił przekazać akta wedle właściwości Sądowi Rejonowemu dla Krakowa-Podgórze w Krakowie, Wydziałowi Cywilnemu (k. 26);
- dnia 19 czerwca 2019 roku wpłynęła do Sądu Okręgowego w Krakowie skarga na przewlekłość postępowania (II S 299/19).

Mając na względzie wskazaną wyżej sekwencję zdarzeń oraz występujące pomiędzy kolejnymi czynnościami sądu odstępy czasu, Sąd Okręgowy doszedł do wniosku, że w niniejszej sprawie doszło do nieuzasadnionej zwłoki w rozpoznaniu sprawy.

Ustawa z dnia 17 czerwca 2004 r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki określiła w art. 2 ust. 1 pojęcie przewlekłości postępowania, stanowiąc, że przewlekłość zachodzi wówczas, gdy postępowanie w danej sprawie trwa dłużej niż to jest to konieczne do wyjaśnienia tych okoliczności faktycznych i prawnych, które są istotne do rozstrzygnięcia sprawy, uwzględniając ocenę terminowości i prawidłowości czynności sądowych, charakter sprawy, stopień faktycznej i prawnej jej zawilosci, znaczenia dla strony, która wniosła skargę rozstrzygniętych w niej zagadnień oraz zachowanie się stron. Normatywna treść powołanego przepisu wskazuje zatem, że przewlekłość postępowania ma miejsce, gdy trwa ono ponad konieczność niezbędną do wyjaśnienia istotnych dla końcowego rozstrzygnięcia okoliczności faktycznych i prawnych, leżących w związku przyczynowym z działaniem lub bezczynnością sądu. „Przez przewlekłość postępowania rozumie się w praktyce brak czynności zmierzających do rozstrzygnięcia, zachodzący dłużej niż jest to konieczne do rozważenia sprawy bądź zgromadzenia dowodów. Chodzi o to, by czynności zmierzające do wydania orzeczenia kończącego zabierały odpowiednią ilość czasu, to jest odbywały się bez zbędnej zwłoki (...). Przewlekłość postępowania zachodzi wtedy tylko, gdy zwłoka w czynnościach jest nadmierna (rażąca) i nie znajduje uzasadnienia w obiektywnych okolicznościach sprawy” (postanowienie Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 23 listopada 2010 roku, II S 28/10, KZS 2010/11/50). Zwłoka stanowi kwalifikowane, tj. zawinione opóźnienie, stąd nie każde więc przedłużenie czynności postępowania stanowi naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w rozsądnym terminie. Zgodnie z utrwalonym poglądem judykatury, który Sąd Okręgowy w pełni podziela, ustalenie „zaistnienia przewlekłości postępowania nie jest zależne jedynie od upływu czasu i subiektywnych odczuć skarżącego, a jest wypadkową czynników obiektywnych oraz czasu niezbędnego do podejmowania działań zgodnych z obowiązującymi przepisami przewidującymi prowadzenie określonych procedur” (postanowienie Sądu Apelacyjnego w Katowicach z 11 maja 2005 roku, II S 26/05, Lex nr 151808). Należy stwierdzić, że w przypadku postępowań jurysdykcyjnych ocenie podlega terminowość dokonywania czynności zmierzających do rozstrzygnięcia sprawy, przy czym „sama długość postępowania nie przesądza jeszcze o tym, iż jest ono przewlekłe. Konieczne wskazanie na konkretne długotrwałe i nieuzasadnione zaniechanie sądu, względnie na dokonywanie czynności w sposób nieefektywny albo na działania, które jedynie pozorują podejmowania czynności w sprawie” (postanowienie Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 4 września 2012 roku, I S 83/12, Lex nr 1217714).

Analiza akt sprawy nie budzi wątpliwości Sądu Okręgowego, skoro od daty wniesienia pozwu w dniu 9 listopada 2018 roku aż do dnia wniesienia skargi 9 kwietnia 2019 r., tj. przez 5 miesięcy nie doszło do merytorycznego rozpoznania sprawy, a całe postępowanie ograniczyło się do wydania postanowienia z dnia 11 grudnia 2018 roku o stwierdzeniu niewłaściwości, przy czym akta sprawy nie zostały przekazane zgodnie z tym postanowieniem, to miało miejsce zawinione opóźnienie, skutkujące częściowym uwzględnieniem skargi. Zgodzić się należy ze stanowiskiem zawartym w odpowiedzi na skargę, że wpływ na czas trwania przedmiotowego postępowania miało przeciążenie pracowników sekretariatu, obsługujących referendarzy. Rozwiązanie trudności kadrowych leży w gestii władz Sądu, nie może natomiast prowadzić do naruszenia prawa strony do rozpoznania sprawy w rozsądnym terminie. „Gdy organy sądu nie są w stanie, w wyniku własnych wewnętrznych działań, zwiększyć obsady kadrowej wydziału, winny inicjować działania wobec Ministra Sprawiedliwości decydującego o ilości etatów sędziowskich w danym sądzie. Trudności organizacyjno-kadrowe nie ekskulpują bowiem sądu od odpowiedzialności za przewlekłość postępowania” (por. postanowienie Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 9 października 2012 roku, II S 58/12, KZS 2012/10/103). Oczekiwania stron, odnośnie terminowego rozpoznania spraw mają pokrycie w odpowiednich gwarancjach ustawowych jak i konstytucyjnych. W orzecznictwie zarówno Europejskiego Trybunału Praw Człowieka, jak również Sądu Najwyższego utrwalili się poglądy, iż obowiązkiem każdego państwa – strony Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności jest zapewnienie takiej organizacji i funkcjonowania systemu organów wymiaru sprawiedliwości, które umożliwią rzeczywiste i skuteczne korzystanie z gwarantowanego w art. 6 Konwencji prawa do sądu, w tym także prawa do rozpoznania sprawy w rozsądnym terminie (postanowienie SN z dnia 3.06.2005

r., III SPP 109/05, wyroki ETPCz w sprawach: Buchholz przeciwko Niemcom z dn. 6.05.1981, skarga nr 7759/77, Botazzi przeciwko Włochom z dn. 28.07.1999 r., skarga nr 34884/97, Sűßmann przeciwko Niemcom z dn. 16.09.1996 r., skarga nr 20024/92).

Jak słusznie podniosła skarżąca, wysyłka postanowienia ma jedynie techniczny charakter, podobnie jak przekazanie akt innemu Sądowi. Nie są to czynności ani skomplikowane, ani czasochłonne, które mogłyby usprawiedliwiać niedokonanie ich w rozsądnym terminie.

Mając powyższe na względzie, Sąd Okręgowy stwierdził przewlekłość postępowania prowadzonego do sygn. V GNe 8397/18/S, na podstawie art. 12 ust. 2 w/w ustawy i orzekł jak w punkcie 1 postanowienia.

Uznając skargę za uzasadnioną, Sąd Okręgowy na podstawie art. 12 ust. 4 ww. ustawy przyznał na rzecz skarżącej kwotę w wysokości 2.000 zł, która odpowiada wadze dostrzeżonych w toku postępowania uchybień i zaniedbań Sądu Rejonowego, czasowi ich trwania oraz charakterowi sprawy. Zasądzona kwota jest odpowiednia i wystarczająca do zrekompensowania szkody powstałej wskutek zaistniałej w sprawie przewlekłości postępowania. W ocenie Sądu Okręgowego, w świetle okoliczności sprawy oraz wysokości dochodzonego roszczenia o zapłatę, żądana w skardze kwota 20.000 zł byłaby wygórowana i jako taka stanowiłaby źródło nieuzasadnionego wzbogacenia skarżącej. Stąd w pozostałym zakresie skarga podlegała zatem oddaleniu, zgodnie z art. 12 ust. 1 ww. ustawy.

W punkcie 4 sentencji, stosownie do art. 17 ust. 3 w zw. z art. 17 ust. 1 powołanej ustawy, Sąd Okręgowy nakazał zwrócić skarżącej kwotę 200 złotych, tytułem opłaty od skargi.

Zasądzając od Skarbu Państwa na rzecz skarżącej kwotę 240 zł, tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu ze skargi, Sąd Okręgowy wziął pod uwagę, że skarga została uwzględniona co do zasady. Za przegrywającego sprawę w rozumieniu art. 98 § 1 k.p.c. należało zatem uznać Skarb Państwa. Podstawą ustalenia wysokości podlegających zwrotowi na rzecz skarżącego kosztów zastępstwa procesowego jest § 14 ust. 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U.2015.1804 ze zm.). Brak było podstaw do uwzględnienia opłaty skarbowej od pełnomocnictwa w wysokości 17 zł, skoro została ona uiszczona do sprawy o sygn. V GNe 8397/18/S, w której przedłożono pełnomocnictwo procesowe.

SSO Zbigniew Zgud SSO Renata Stępińska SSO Krzysztof Wąsik